

ZARZĄDZENIE NR 29/2024
DYREKTORA GENERALNEGO SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
z dnia 26 kwietnia 2024 r.

**zmieniające zarządzenie w sprawie sposobów ochrony, konwojowania
oraz zadań ochronnych funkcjonariuszy i pracowników Służby
Więziennej**

Na podstawie art. 249a pkt 6–8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127 z późn. zm.¹⁾), zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Nr 69/23 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 31 października 2023 r. w sprawie sposobów ochrony, konwojowania oraz zadań ochronnych funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, po Dziale VII dodaje się Dział VIIa w brzmieniu:

„Dział VIIa
Sposób ochrony domów przejściowych

„§ 128a. Użyte w niniejszym dziale określenia oznaczają:

- 1) dom przejściowy – oddział zewnętrzny zakładu karnego albo aresztu śledczego, albo oddział mieszkalny tego zakładu albo aresztu – położony poza ogrodzeniem ochronnym zakładu karnego albo aresztu śledczego, do którego przynależy;
- 2) teren domu przejściowego – obszar z domem przejściowym, na którym stosuje się sposób ochrony, oznaczony na planie sytuacyjnym, o którym mowa w § 128e ust. 7, obejmujący teren przyległy do budynku domu przejściowego; terenem domu przejściowego może być także najkrótsza droga przemarszu z tego domu do wejścia na teren zakładu karnego albo aresztu śledczego, do którego dom przejściowy przynależy.

§ 128b. Do ustalenia oraz realizacji sposobu ochrony domu przejściowego stosuje się odpowiednio przepisy określone w dziale II, rozdziały 1, 2, 4–7 oraz 9, ze zmianami wynikającymi z niniejszego rozdziału. Uwzględnia się warunki systemu penitencjarnego, klasyfikację osadzonych oraz potrzeby w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w tym domu.

§ 128c. W domach przejściowych stosuje się sposób ochrony, który odpowiada następującym wymogom:

- 1) teren domu przejściowego jest ograniczony przez ogrodzenie, które może spełniać wymogi ogrodzenia ochronnego, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy, lub jest oznaczony w sposób wyznaczający jego granice;
- 2) okna domu przejściowego mogą być wyposażone w zabezpieczenia techniczno-ochronne;
- 3) wejścia na ogrodzony teren domu przejściowego oraz wejścia do budynku domu przejściowego, oraz zorganizowane na tym terenie i w tym budynku przejścia mogą pozostawać otwarte w porze dziennej oraz w porze nocnej.

§ 128d. Do zarządzenia rozpoznania, o którym mowa w § 9, właściwy jest dyrektor okręgowy.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023r. poz. 818, 1606 i 1860.

§ 128e. 1. W domu przejściowym opracowuje się odrębną instrukcję ochronną.

2. Instrukcję ochronną sporządza się w jednym egzemplarzu. Przechowuje się ją w wartowni zakładu karnego albo aresztu śledczego, do którego przynależy dom przejściowy – zabezpieczoną przed dostępem osób nieuprawnionych.

3. W domu przejściowym wyznacza się co najmniej jedno stanowisko. Nie wyznacza się stanowisk uzbrojonych.

4. W domu przejściowym nie wyznacza się stanowiska dowódcy zmiany.

5. Funkcjonariusz realizujący zadania na stanowisku dowódcy zmiany w zakładzie karnym albo areszcie śledczym, do którego przynależy dom przejściowy, realizuje odpowiednio zadania, o których mowa w § 63 ust. 1 i 3, także na terenie domu przejściowego.

6. Funkcjonariusz wyznaczony do realizacji zadań na stanowisku w domu przejściowym uczestniczy w odprawie zmiany, o której mowa w § 63 ust. 2, przeprowadzanej na terenie zakładu karnego albo aresztu śledczego, do którego przynależy dom przejściowy.

7. Na planie sytuacyjnym, o którym mowa w § 10 ust. 2 pkt 6, oznacza się – poza elementami wymienionymi w § 11 ust. 1 i 2 – także obszary przyległe do budynku domu przejściowego, na których odbywają się widzenia oraz spacerosadzonych.

8. W wykazie i opisie odstępstw od stosowanego sposobu ochrony, o którym mowa w § 10 ust. 2 pkt 7, należy wykazać i opisać wszystkie odstępstwa od wymogów sposobu ochrony, które ustalono w trybie § 128b.

9. Kopię dokumentów, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt 4, 6 i 8, przesyła się właściwemu dyrektorowi okręgowemu.

10. Uprawnionym do posługiwania się instrukcją ochronną, poza podmiotami wymienionymi w § 10 ust. 9, jest także kierownik działu do spraw readaptacji społecznej osób skazanych.

§ 128f. Dyrektor może upoważnić kierownika działu do spraw readaptacji społecznej osób skazanych do zatwierdzania zezwoleń. Upoważnienie wymaga formy pisemnej”.

§ 2. Dokumentację ochronną, w tym instrukcje ochronne oraz pozostałe regulacje dotyczące sposobów ochrony w zakładach karnych oraz aresztach śledczych, do których przynależą domy przejściowe, należy dostosować do stanu uwzględniającego sposób ochrony domu przejściowego – nie później niż do dnia 31 maja 2024 r.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 2024 r.

**Dyrektor Generalny
Służby Więziennej**

plk dr Andrzej Pecka

UZASADNIENIE

Zarządzenie zmieniające zarządzenie Nr 69/23 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 31 października 2023 r. w sprawie sposobów ochrony, konwojowania oraz zadań ochronnych funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej wydaje się w związku z koniecznością uregulowania przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej odrębnych standardów sposobu ochrony w domach przejściowych przynależących do „Pilotażowych kompleksów penitencjarnych”. Kompleksy te powstały w ramach programu „Sprawiedliwość”. Domy przejściowe występują jako oddziały zewnętrzne zakładów karnych albo aresztów śledczych, albo jako oddziały mieszkalne tych zakładów albo aresztów zlokalizowane poza ogrodzeniem ochronnym jednostki. Ustalenie oraz realizacja ich sposobu ochrony zostały uwolnione spod wymagań istotnej części przepisów szczegółowych określających standardy sposobu ochrony dla poszczególnych typów zakładów karnych oraz aresztów śledczych. Standard tego zabezpieczenia, w zakresie regulacji określonych w dziale II, rozdziały 1, 2, 4–7 oraz 9 – musi zostać określony odpowiednio, tj. adekwatnie i indywidualnie dla każdego z domów przejściowych, z uwzględnieniem warunków systemu penitencjarnego, klasyfikacji osadzonych oraz potrzeb w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w tym domu. Regulacje zawarte w działach I, II (rozdział 3, 8 i 10) oraz III–VII należy stosować wprost.

Zastosowanie w § 128b formuły „o odpowiednim stosowaniu przepisów prawnych” jest celowym zabiegiem, który skutkuje rozszerzeniem swobody decydowania dyrektorów w zakresie ustalania sposobów ochrony domów przejściowych. Daje im on możliwość stosowania przepisów wprost, stosowania ich z modyfikacją albo ich niestosowania. Podjęte rozwiązania muszą jednak pozostawać adekwatne do przesłanek określonych w tym samym przepisie – towarzyszących ustaleniu oraz realizacji sposobu ochrony domu przejściowego (uwzględnia się warunki systemu penitencjarnego, klasyfikację osadzonych oraz potrzeby w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w tym domu). Każde „odpowiednie” zastosowanie przepisów powinno być adekwatne i celowe.

W zakresie merytorycznych rozstrzygnięć niniejszego zarządzenia zmieniającego zwraca się uwagę na konieczność zorganizowania sposobu ochrony na całym terenie domu przejściowego. Istnieje możliwość, że terenem domu przejściowego będzie także najkrótsza droga przemarszu z tego domu do wejścia na teren zakładu karnego albo aresztu śledczego, do którego dom przejściowy przynależy. Jednym ze sposobów nadzoru nad rejonem może być objęcie go systemem telewizji przemysłowej. Sposób oddziaływania penitencjarnego może zakładać m.in. możliwość swobodnego poruszania się osadzonych umieszczonych w domu przejściowym pomiędzy domem a zakładem, co jest genezą przedmiotowej definicji terenu domu przejściowego. Rozwiązanie to pozwoli na niestosowanie zezwoleń na opuszczenie zakładu karnego albo aresztu śledczego w czasie przejścia osadzonego z terenu domu na teren zakładu. Osadzony w tym czasie będzie pozostawał pod nadzorem sposobu ochrony i formalnie nie opuści on izolacji penitencjarnej, a jedynie przemieści się pomiędzy obiektami jednostki penitencjarnej. Dokumentem stanowiącym podstawę wypuszczenia osadzonego poza teren domu przejściowego albo zakładu pozostają niezmiennie zezwolenia na opuszczenie zakładu. Dyrektor może upoważnić do ich podpisywania kierownika działu do spraw readaptacji społecznej osób skazanych.

Zwraca się uwagę na duże znaczenie dokumentu stanowiącego część instrukcji ochronnej tj. odstępstw od stosowanego sposobu ochrony. W wypadku instrukcji ochronnej domów przejściowych jego formuła jest rozszerzona, w związku z możliwością odpowiedniego stosowania przepisów z działu II, rozdziałów 1, 2, 4–7 oraz 9. W tym stanie rzeczy liczba zastosowanych odstępstw

od sposobu ochrony będzie istotnie większa. Wszystkie odstępstwa, które dyrektor ustali w domu przejściowym, muszą zostać wskazane oraz opisane w przedmiotowym dokumencie.

Wprowadzane niniejszym aktem zmiany w prawie wewnętrznym Dyrektora Generalnego Służby Więziennej nie wiążą się ze skutkami dla budżetu więziennictwa.